

AKADEMIN FÖR UTBILDNING OCH EKONOMI
Afdelningen för utbildningsvetenskap

Högläsning i förskolan

En litteraturstudie om högläsningens möjligheter att bidra till barns
språkutveckling och förståelse för tryck

Angelica Yawli

2015

Examensarbete, Grundnivå (yrkesexamen), 15 hp
Didaktik
Förskolläroprogrammet

Handledare: Elisabeth Björklund
Examinator: Annie Hammarberg

Yawli, A. (2015). *Högläsning i förskolan*. Examensarbete i didaktik. Förskolläraprogrammet. Akademin för utbildning och ekonomi. Högskolan i Gävle.

Sammanfattning

Detta är en studie vars syfte är att sammanställa aktuell forskning angående högläsning i förskolan och dess möjliga inverkan på barns språkutveckling och förståelse för tryck. Detta har gjorts för att det utifrån läroplanen för förskolan (Skolverket, 2010) kan anses som viktigt för lärare i förskolan att få kunskap om ämnet för att på bästa sätt kunna stötta barns språkutveckling och förståelse för tryck. Sökord som jag använt är reading, preschool, read-aloud, shared reading och print. Efter databassökning valde jag ut artiklar som jag ansåg relevanta för mitt ämnesområde för att i nästa steg läsa och analysera innehållet. Det resultat jag kommit fram till tyder på att högläsning i förskolan kan bidra till att utveckla barns språk och förståelse för tryck men att det är flera yttre faktorer som också påverkar. En komponent som återkommande ansågs som viktig var läraren. De val som läraren gjorde både före, under och efter högläsning är något som enligt forskning inverkar positivt på barns språkutveckling och förståelse för tryck. Särskilt viktigt poängteras lärares vidareutbildning med fokus på högläsning vara för att läraren ska ha förmåga att under högläsning bidra till barns språkutveckling samt deras förståelse för tryck.

Nyckelord: förskola, högläsning, språkutveckling, tryck.

Innehåll

1 Inledning.....	1
1.1 Förtydligande av begrepp.....	2
1.2 Syfte och problemformulering.....	2
1.3 Bakgrund.....	3
1.3.1 En historisk tillbakablick på högläsning.....	3
1.3.2 Högläsning i förskolan.....	3
1.3.3 Sammanfattning.....	6
2 Teoretiskt ramverk.....	7
2.1 Sociokulturellt perspektiv.....	7
3 Metod.....	9
3.1 Tillvägagångssätt.....	9
3.2 Avgränsningar och urval.....	10
3.3 Analys och bearbetning av artiklar.....	11
3.4 Etiska aspekter.....	12
4 Resultat.....	13
4.1 Högläsningens inverkan.....	14
4.2 Faktorer som inverkar på högläsningen.....	15
5 Diskussion.....	17
5.1 Metoddiskussion.....	17
5.2 Resultat i förhållande till bakgrund.....	17
5.3 Resultat i förhållande till teoretiskt ramverk.....	18
5.4 Slutdiskussion.....	19
7 Referenser.....	21

1 Inledning

Förskolans vardag består av många olika aktiviteter och en sådan aktivitet är högläsning. Högläsning i förskolan har en given plats och att läsa för barn har identifierats som ett sätt att introducera nya ord för barn i ett meningsfullt sammanhang (Snell, Hindman & Wasik, 2015). Högläsning kan dock ske på olika sätt och med varierande metoder men har ofta som gemensamt syfte att aktivera och engagera barn genom att läsa en historia som kan bidra till att diskutera karaktärer, händelser och ord (Pollard-Durodola, Gonzalez, Simmons, Kwok, Taylor, Davis, Kim & Simmons, 2011). Men vad innebär högläsning för barn i förskolan. Kan det inverka på barns språkutveckling och förståelse för tryck¹, och i sådana fall på vilket sätt sker det.

Jag har valt att göra en studie där jag sammanställer aktuella vetenskapliga forskningsresultat om högläsning i förskolan. Det är ett viktigt område att belysa för att skapa kunskap och medvetenhet hos lärare i förskolan om ämnet. Varför högläsning är viktigt för lärare i förskolan kan bland annat förstås med utgångspunkt i läroplanen för förskolan (Skolverket, 2010) som på många sätt tar upp olika strävansmål för barn där högläsning kan vara ett medel för att nå dessa. Läroplanen uttrycker bland annat att barn ska utveckla intresse för bilder och texter, vilket är möjligt genom att lärare läser för barn. Men också barns förmåga att samtala om bilder och texter samt kunna använda sig av dem uttrycks i läroplanen, vilket då naturligt kan ske i samband med högläsning. Lennox (2013) belyser att forskning framhåller att högläsning skapar möjligheter för barns språkutveckling samt bidrar till att en förståelse för skrift och bokstäver kan utvecklas hos barn i en meningsfull kontext. Som lärare i förskolan är det viktigt ha vetenskap om högläsning i förskolan och dess möjliga inverkan på barns språkutveckling samt förståelse för tryck.

Detta arbete skrivs i didaktik. På Skolverkets hemsida (2015) uttrycks det att didaktik handlar om analysen och förståelsen av vilka faktorer som påverkar undervisning och lärande. Vidare förklaras de didaktiska grundfrågorna med en didaktisk triangel som betonar innehåll, syfte och metod som vitala. Didaktikens grundfrågor uttrycks handla om vad undervisning ska innehålla, samt varför och på vilket sätt detta innehåll ska förmedlas. Min studie är relevant utifrån ett didaktiskt perspektiv då fokus för studien innefattar den didaktiska triangeln med högläsningen som utgångspunkt. Högläsning är ett innehåll i förskolan, detta innehåll kan anses som viktigt med utgångspunkt i läroplanen för förskolan (Skolverket, 2010) och metoder för högläsning kommer att framgå av studien. Den didaktiska triangeln saknar dock en viktig komponent och det är de personer som ingår i lärandemiljön, det vill säga lärare och elever/barn. Didaktiken innebär därmed också att försöka få en förståelse för de erfarenheter som de personer som ingår i lärandemiljön har, men också för deras åsikter om undervisningens innehåll.

¹ Begreppet tryck kommer att definieras senare i texten.

1.1 Förtydligande av begrepp

Jag har nedan valt att förtydliga tre begrepp som jag kommer att använda mig av i min studie då jag bedömer att dessa kan tolkas olika beroende på vem som läser dem.

Begreppen jag kommer att förtydliga är högläsning, lärare och tryck. Då fokus för min studie är högläsning är det viktigt att jag förtydligar vad exakt det är jag menar när jag använder ordet högläsning eftersom det kan innebära olika saker i olika sammanhang. För att undvika eventuella missförstånd vill jag härmed klargöra att det som jag primärt refererar till när jag använder ordet högläsning är situationer där lärare läser högt för barn.

Förskolans arbetslag består ofta av personer som har olika kompetenser och utbildningar, vilka också härleds till olika yrkeskategorier. Jag har därför valt att referera till all personal i förskolan med begreppet lärare för att skapa mer flyt i texten. Med begreppet tryck menar jag den tryckta texten i en bok. Forskning om högläsning i förskolan kan behandla förståelse för skrift, ord och/eller bokstäver. Ibland benämns alla dessa med begreppet tryck, ibland nämns de var för sig. I min studie har jag valt att referera till begreppet tryck för att sammanfatta alla tre begrepp i de fall där det är applicerbart.

1.2 Syfte och problemformulering

Detta är en litteraturstudie med syfte att sammanställa och synliggöra aktuell kunskap som finns angående högläsning i förskolan. Eriksson Barajs, Forsberg och Wengström (2013) uttrycker att en litteraturstudie innebär att systematiskt söka, kritiskt granska och därefter sammanställa litteratur inom ett valt ämne eller problemområde. En litteraturstudie inom området högläsning kan anses vara nödvändig trots att liknande redan existerar (Lennox, 2013; What Works Clearinghouse, uppdaterad april 2015) eftersom det är möjligt att en ny alternativ aspekt kan framkomma (Backman, 2008) då jag även kommer att analysera och diskutera den data som undersökningen visade.

Rienecker (2003) lyfter fram att en bra studie sammanställer en undersökning av en fråga inom ett ämnesområde. I min studie hoppas jag kunna upptäcka om och i så fall vilken inverkan högläsning kan ge för barns språkutveckling och förståelse för tryck. För att en problemformulering ska fungera lyfter Rienecker även upp att den bör vara meningsfull. Studien kan anses vara meningsfull och relevant att genomföra eftersom högläsning och vilken inverkan det kan ge för barns språkutveckling samt förståelse för tryck blir till en fördel för alla som är verksamma i förskolan. Detta görs eftersom en ständig fortbildning är nödvändig (Skolverket, 2010). Genom att ha tillgång till kunskap om och vilken inverkan högläsning kan ge för barn kan lärare arbeta mer medvetet och målinriktat.

Forskningsfråga

Rienecker (2003) tar upp hur en problemformulering kan utgå från ett vad, hur eller varför perspektiv, men betonar dock att det ena inte utesluter det andra. I min studie

utgår jag från en vad-fråga men som Rienecker belyser sker sällan svaret på frågan utan att man också diskuterar och försöker förklara det kan man komma fram till. I min studie har jag valt följande forskningsfråga;

- Vad säger aktuell forskning om högläsning och dess möjliga inverkan på barns språkutveckling och förståelse för tryck i förskolan?

1.3 Bakgrund

Här kommer jag dels i korta drag kasta ljus på hur högläsning sett ut i ett historiskt perspektiv. Var, hur och varför har högläsning skett i världen och vad har legat som grund för dess uppkomst. Jag kommer även att belysa högläsningen i förskolans kontext och vad den kan innebära där. Jag har använt mig av databasen Discovery för att hitta den forskning som presenteras under rubriken högläsning i förskolan. Då min studie genomgående behandlar vad forskning uttrycker om högläsning i förskolan vill jag förtydliga att den forskning som presenteras här ej är densamma som senare kommer att presenteras som mitt resultat.

1.3.1 En historisk tillbakablick på högläsning

Högläsning är en tradition som sträcker sig långt tillbaka i tiden. Manguel (1999) har i sitt verk tagit en tillbakablick på högläsningen och dess existens. Han belyser hur högläsning historiskt sett vuxit fram på olika platser i världen. Han lägger fram belegg för att högläsning uppstod redan på 500-talet i ett kloster mellan Rom och Nepal, där munkarnas måltid på ett mycket strikt sätt tillhandahöll högläsning. Där var det *det heliga ordet*, Guds ord, som var det ständiga ämnet. Måltiden i övrigt skedde under total tystnad och högläsningen hade ej för avsikt att skapa glädje eller roa utan handlade om att skapa en gemenskap. Detta sätt att praktisera högläsning under måltider i klostren tillämpades så småningom även i övriga Europa från början av 1100-talet.

Manguel belyser vidare att på 1000-talet förekom det även andra sätt att höra en text. Kringvandrande gycklare blev mycket populära och år 1200 var vandrande trubadursångare mycket efterfrågade. Det innebar något helt annat än den högläsning som skedde vid klostermåltiderna, dessa uppträdanden var uteslutande för glädje och njutningens skull. Föräldrar som läser för barn belyser Manguel allra först under 1300-talet. Han framhåller även att under 1300-1600-talen skedde högläsning ofta för en grupp människor och uppkomster av så kallade läscirklar blev allt vanligare. På 1800-talet kom högläsningen att bli ett accepterat sätt för kvinnor att tillgodose sig utbildning. Men på andra håll i världen skedde läsningen av helt andra skäl än för att utbilda, i fabriker för cigarrtillverkning på Kuba påbörjades högläsning av den interna tidningen La Aurora av det enkla skälet att en stor del av arbetarna led av analfabetism.

1.3.2 Högläsning i förskolan

Högläsning i förskolan kan även figureras under andra namn såsom gemensam läsning, interaktiv läsning och så vidare, men som oftast så refererar dessa till en och samma

sak, en situation där en lärare tillsammans med ett eller flera barn läser en bok som också kan bidra till att skapa en miljö som främjar barns språkutveckling (What Works Clearinghouse, uppdaterad april 2015). What Works Clearinghouse uttrycker även att under högläsning kan lärare rikta barns uppmärksamhet mot exempelvis tryck, illustrationer eller ordbetydelse. Lärare kan också diskutera händelser i boken, ställa frågor till barn, ge förklaring samt återknyta texten till barns egna upplevelser och erfarenheter. Genom texten kan lärare utveckla barns språk men också deras förståelse för ord och begrepp. Forskning om högläsning är mångtydig. Den går från att betona att högläsning för barn inte bidrar till någon uppenbar utveckling av språk och ordförståelse (Hindman, Connor, Jewkes & Morrisons, 2008) till forskning (What Works Clearinghouse, uppdaterad april 2015) som uttrycker att högläsning har en delad inverkan på förståelse och språkutveckling, men ingen noterbar påverkan på läsförmåga eller förståelse för alfabetet. Majoriteten av studier pekar dock mot att högläsning i förskolan kan medföra en positiv inverkan på barns språkutveckling samt förståelse för tryck.

Förståelse för tryck

Högläsning i förskolan kan bland annat ge fördelar för barns förståelse för tryck, exempelvis ord och bokstäver, vilket Piasta, Dynia, Justice, Pentimonti, Kaderavek och Schatschneider (2010) belyser. I deras studie har Piasta et al. jämfört tre grupper av lärare som på olika sätt fått utbildning i hur högläsning kan utformas för barn. Alla tre grupper fick kunskap om högläsning, men två av grupperna hade ett specifikt fokus på hur de kunde uppmärksamma barn på tryck under läsning. Resultat av studien visade att i de grupper där lärare hade fått specifik kunskap om tryck under högläsning gav märkbart större positiv inverkan på barns förståelse för tryck än i jämförelsegruppen. Även Evans, Williamson och Pursoo (2008) har genomfört en studie där de kommit fram till att om lärare riktar barns uppmärksamhet mot ett särskilt innehåll kan de utveckla förståelse för tryck under högläsning. I deras studie använde lärare sig av pekning och resultatet visade att barn tittade på ord och bokstäver en längre stund när lärare pekade på dem under högläsning, än när de inte gjorde det.

Språkutveckling

Högläsning i förskolan kan inverka på barns språkutveckling och Kindle (2009) belyser precis som Piasta et al. (2010) hur betydelsefull läraren kan vara under högläsning med fokus på metoder för högläsning och poängterar tydligt hur lärares olika förhållningssätt påverkar bland annat barns ordinlärning. Kindle belyser i sin studie fem steg som lärare bör ha i åtanke när de presenterar nya ord för barn under högläsning. Det första som Kindle belyser i sin studie är att lärare på förhand bör läsa igenom texten som senare skall läsas för barn för att identifiera ord som kan belysas och diskuteras samt fundera över om fokus på särskilda ord bör ske före, under eller efter högläsningen. Kindle tar även upp att lärare bör ha klara strategier från början för hur de ska presentera nya begrepp men betonar även att lärare alltid bör ha en enkel förklaring tillhands. Till sist

betonar Kindle att det är viktigt att skapa möjligheter för att ett nytt ord också används i klassrummet.

Högläsning skapar flera möjligheter för barns språkutveckling. McGee och Schickedanz (2007) betonar att högläsning hänger samman med barns utveckling av förståelse samt utveckling av språk och ord. Högläsningen bör dock ske upprepade gånger för att uppnå denna inverkan. McGee och Schickedanz åskådliggör i studien hur högläsningen kan skapa möjligheter för barns utveckling av språk genom tre upprepande högläsningar av en bok och i resultatet framgår det hur barnen efter första högläsningen har förmåga att samtala och uttrycka sig om händelser i boken och sedan på ett ännu mer utvecklat sätt kan diskutera boken och korrekt uttala sig om dess händelser efter två högläsningar. Det som McGee och Schickedanz även betonar som betydelsefullt i arbetet med högläsning för barn är att fortsätta arbeta inriktat även efter lässtunden, exempelvis genom att dramatisera något utifrån en läsning eller vid ett senare tillfälle knyta an till det som en specifik bok handlade om. Trots att Hindman et al. (2008) i sin studie inte kom fram till någon märkbar inverkan av högläsning på språk och ordinlärning så poängterar de att barn oftast behöver möta ord och begrepp upprepade gånger för att skapa sig kunskap och förståelse för dem, vilket överensstämmer med det resultat som McGee och Schickedanz (2007) framhåller.

Lärarens val spelar roll

Forskningen tyder på att högläsning har en positiv inverkan på språkutveckling och förståelse för tryck (Kindle, 2009; McGee & Schickedanz, 2007; Piasta et al., 2010) men det är flera komponenter som spelar in för att en högläsning ska bli effektiv vilket Fisher, Flood, Lapp och Frey (2004) belyser. Fisher et al. lyfter fram att lärare bör välja bok med omsorg för att passa barnen i fråga samt förbereda sig genom att läsa igenom texten och utveckla ett klart syfte med högläsningen. Vidare belyser författarna att lärarens förmåga att läsa texten flytande och med inlevelse spelar stor roll. Lärares förmåga att diskutera texten före, under och efter högläsning poängteras också som viktigt. Med hjälp av dessa steg uttrycker Fisher et al. att högläsning sker med större fördel för barns utveckling av språk och förståelse för tryck.

Ännu en viktig aspekt som Kleeck (2008) lägger stor vikt vid under högläsning för barn är fokus på hur det kan påverka deras läsförståelse och betonar att lärare redan i förskolan bör arbeta för att utveckla detta. Det som Kleeck belyser i sin studie är hur viktigt det är att lärare under högläsning ställer frågor som kan bidra till att barns förmåga att uttrycka tankar och dra slutsatser utvecklas. Under högläsningen uttrycker Kleeck att lärare till en början kan ställa bokstavliga frågor, till exempelvis ”sover katten?”, för att sedan övergå till mer öppna frågor, exempelvis ”berätta vad som händer”, där barn ges möjlighet att tänka själva. Kleeck betonar att det är viktigt att lägga grunden i barns tidiga år för att barns förståelse för text i senare ålder ska bli väl utvecklad. Högläsning gynnar barns utveckling av ordförråd och vuxnas frågor och förklaringar bidrar till den utvecklingen, vilket även Blewitt, Rump, Shealy och Cook (2009) betonar. Även Kleeck (2008) diskuterar hur frågor som ställs under högläsning

kan påverka barn. I båda studierna diskuteras hur slutna frågor ibland kan vara bättre än öppna frågor för att främja barns förståelse för ord under högläsning, men betonar dock att användning av både och är att föredra. En anledning till att Blewitt et al. (2009) betonar att slutna frågor är att föredra snarare än öppna frågor eftersom det är större chans för att barnet kan svaret och därmed känner sig framgångsrik och därav bli mer motiverad. Öppna frågor betonar Blewitt et al. bör endast användas när barn under högläsning möter ord som redan är välbekanta för dem.

1.3.3 Sammanfattning

Historiskt har högläsning betytt många olika saker, den har gått från att vara en högtidlig stund runt matbordet till att sjungas ut med glädje till att även komma att förknippas med läscirklar och utbildning. I dagens samhälle och i förskolans kontext kan högläsningen dock utifrån forskning förstås som ett socialt samspel där ett lärande har möjlighet att ske. Högläsning har förmåga att bidra till att barn utvecklar både språk och förståelse för tryck. Men dess inverkan är också beroende på kontext och som det framgår av forskningen är det läraren som är nyckelpersonen som kan bidra till att skapa denna främjande miljö som bidrar till att ett lärande ska kunna ske under högläsning. Lärarens förhållningssätt både före, under och efter högläsningen är betydelsefullt för barns möjliga språkutveckling och förståelse för tryck. Lärarens val är viktiga, att följa upp högläsningen med en till läsning eller en aktivitet har stor betydelse men också hur läraren styr samtal under högläsning framgår som en viktig faktor. Genomgången visar att lärare behöver klara strategier för hur de skall gå tillväga vid högläsning.

2 Teoretiskt ramverk

I mitt arbete har jag valt att utgå från ett sociokulturellt perspektiv och jag kommer här att förklara vad det sociokulturella perspektivet innebär samt varför jag valt att utgå från det.

2.1 Sociokulturellt perspektiv

Det sociokulturella perspektivet hör ouplösligt samman med den ryske filosofen Lev Vygotskij (1896-1934). Enligt Vygotskijs teorier sker lärande alltid i ett sammanhang, i en social och kulturell kontext (Smidt, 2010). I det sociokulturella perspektivet är det den kultur som barnet växer upp i som spelar störst roll för dess utveckling och lärande och det är genom samspel med vuxna som barn tillägnar sig förståelse för sin omvärld (Sommer, 2005). Lärandet sker alltid i samspel med andra (Säljö, 2000). Jag har valt ett sociokulturellt perspektiv då högläsning är en social aktivitet som kan främja barns språkutveckling och förståelse för tryck genom ett samspel mellan läsare och barn.

Viktiga begrepp inom det sociokulturella perspektivet

I Vygotskijs verk går det att urskilja vissa centrala begrepp som jag härmed kommer att redogöra för som väsentliga för denna studie. Ett sådant viktigt begrepp är mediering. Smidt (2010) beskriver förenklat att mediering är olika sätt att kommunicera med avsikt att göra omvärlden begriplig eller för att förstå och förklara erfarenheter. Denna kommunikation består som oftast av tecken eller symboler. Mediering är dock mer mångtydigt än detta och kan även förklaras genom att för barn i spädbarnsålder är det vuxna som medierar omvärlden, till exempel genom att barnets uppmärksamhet riktas mot något och/eller genom ord som upprepas gång på gång. Säljö (2000) beskriver även hur omvärlden medieras för oss och fylls med mening genom språket. Mediering sker således både genom interaktion med en person men kan också ske genom kulturella redskap, som kan beskrivas som metoder som människor har utvecklat för att förbättra tänkandet samt för att lösa problem (Smidt, 2010). Kulturella redskap är således skapade av människor i ett socialt sammanhang. Exempel på kulturella redskap är bland annat språk, skrift, tecken och symboler. Människan har genom tiderna förenklat sin tillvaro genom att skapa tecken och symboler som representerar något. Några exempel är trafikskyltar, kartor, siffror m.m. som genom bilder förmedlar tankar. Säljö (2000) betonar att behärskning av kulturella redskap är centralt i ett sociokulturellt perspektiv.

Ett av de mest väsentliga begreppen hos Vygotskij är internalisering. Enligt Vygotskij sker en internalisering bland annat av yttre tal till inre, från tal till tanke (Smidt, 2010). Dock så betonar Säljö (2000) att en åtskiljning av yttre och inre kan vara missvisande då det i själva verket inte går att göra en sådan uppdelning. Det han istället betonar är att människor får intryck från omvärlden som sedan gör det möjligt att i framtiden använda erfarenheter de gjort som sina egna resurser. För att vidare förklara vad en internalisering innebär tar Smidt (2010) upp ett exempel. När ett barn har förstått de kulturella redskapen tecken och symboler och har förmåga att använda dem medvetet,

genom att exempelvis skriva en historia har en internalisering skett, det vill säga förståelse för tecken och dess användning har uppstått. Vygotskijs verk består av en mängd begrepp och ännu ett viktigt sådant är den närmaste utvecklingszonen. Den närmaste utvecklingszonen beskrivs som en förbindelse mellan konkreta upplevelser och abstrakta tänkanden och med detta menar Vygotskij att utbildning och undervisning måste knyta an till något som barnet redan erhållit, förstått eller internaliserat eftersom det annars inte har förmågan att gå vidare i sin utveckling (Smidt, 2010). Människor befinner sig ständigt i utveckling och det är genom samspelssituationer som de har möjlighet att utveckla kunskaper med hjälp av andra människor (Säljö, 2000).

3 Metod

Jag kommer här att redogöra för vilken metod jag använder mig av i min studie. Jag tar upp vilket tillvägagångssätt jag använder samt hur jag valde ut data och hur jag analyserar det.

3.1 Tillvägagångssätt

I min studie använde jag mig av databasen Discovery för att finna relevant forskning som jag kunde använda mig av för att besvara min forskningsfråga. Jag valde att använda mig av databasen Discovery på grund av att den samlar ett antal databaser i ett och samma forum och på så vis är det en mycket effektiv sökmotor, jag kan få fram fler resultat än om jag endast valde att vända mig till en enskild databas, till exempel ERIC. Jag skulle kunna använda mig av flera olika databaser individuellt men det skulle troligtvis innebära att jag skulle behöva spendera mer tid åt databassökning.

De sökord som jag använde mig av var primärt reading*, read-aloud* och preschool*. Trunkering använde jag mig av för att jag då också får fram resultat med variation på termerna (Backman, 2008). Sökorden kom jag fram till eftersom det är just läsning (reading), vilket också kan kallas högläsning (read-aloud), i förskolan (preschool) som jag är intresserad av. Jag gjorde dock ett antal andra sökningar där även andra sökord användes, vilket jag kommer att redovisa. De sökord som jag använde mig av utöver mina primära sökord valde jag att använda eftersom jag i mina sökningar med de primära sökorden upptäckte att ett mönster av andra liknande begrepp användes i de artiklar som jag fann av intresse. Ett exempel på ett begrepp som jag upptäckte under sökningar med primära sökord och sedan använde mig av för att göra ytterligare sökningar var shared reading. I mina sökningar sökte jag endast efter artiklar som har blivit granskade genom peer reviewed, vilket innebär att de är granskade av kunniga forskare (Backman), för att den data jag samlar in skall vara så trovärdig som möjligt. Nedan följer en tabell som visar antalet träffar jag fick med de sökord som jag använde mig av i databasen Discovery. Jag genomförde sökningar under perioden 23/9-14/10.

Tabell 1. Kombinationer av sökord och antal träffar

Sökord:	Antal träffar:
1. Reading* AND preschool*	7,123
2. Read-aloud* AND preschool*	132
3. Reading* AND preschool* AND read-aloud*	119
4. Shared reading AND preschool* AND read-aloud*	9
5. Shared reading AND preschool AND print	119

Som det framgår av tabellen fick jag ett brett resultat i sökning 1. Även resterande sökningar, förutom sökning 4, gav ett tämligen stort resultat med omkring träffar per sökning, även om det dock ej var på samma nivå som sökning 1 med dryga 7000 träffar. Av förklarliga skäl har jag ej haft möjlighet att gå igenom en sådan stor mängd data som mina sökningar har resulterat i. De artiklar som jag valde att använda mig av har i första hand valts ut utifrån titelnamn. Därefter har jag öppnat artiklarna och läst abstrakt för att få en klarare bild av vad artikeln i fråga handlar om samt huruvida den passar att använda i min studie. De artiklar jag ansåg var relevanta för studien har jag sedan valt att studera närmare.

3.2 Avgränsningar och urval

Som jag nämnt tidigare kan högläsning innebära olika saker. Jag är medveten om att jag redan förtydligat att jag är intresserad av situationer där lärare läser högt för barn. Dock så behövde jag utöver det göra en del tydligare avgränsningar i min studie, vilket framkom efter min databassökning. Jag har valt att avgränsa mig till att endast använda artiklar som på ett eller annat sätt knyter an till vilken inverkan högläsning kan ge för barn. En annan avgränsning som jag gjort är att endast använda artiklar med anknytning till förskolan, då en del artiklar även behandlar högläsning i hemmet av föräldrar. Jag är medveten om att genom att också inkludera högläsning i hemmet skulle kanske annan information framkommit om högläsningens möjliga inverkan, som bidragit till ett annat resultat, men jag har valt att bortse från dessa studier då mitt fokus för denna har varit förskolan.

Backman (2008) uttrycker att forskare ofta står inför ett dilemma i fråga om vilket material som skall inkluderas och vilket som skall exkluderas och uttrycker vidare att dokumenturval kan vara ett svårt moment att genomföra. Som jag tidigare sagt gav

mina databassökningar en ansenlig mängd data, som jag ej haft möjlighet att gå igenom i sin helhet. Det är möjligt att jag gått miste om artiklar som varit av intresse för mig men eftersom resultatet är förinställt att sorteras efter relevans borde det resultat som visades först i listan vara det som också stämde bäst överens med det jag efterfrågade.

Urval av artiklar skedde i ett första skede som jag tidigare nämnt genom att artiklar valdes utifrån titel för att jag sedan i ett andra skede läste igenom abstrakt för att få en bild av artikelns kärna. Urval av artiklar skedde främst i det andra skedet där jag tog ställning till huruvida jag hade användning av artiklarna i fråga för att besvara min forskningsfråga. Ett krav som jag dock ställde på artiklarna i mitt urval var att studierna skulle vara från 2010 eller senare för att resultatet skulle reflektera aktuell forskning. Rienecker och Jørgensen (2014) uttrycker att forskare bör förhålla sig kritiskt till sin sök-, urvals- och analysprocess samt till det material som används. De uttrycker att det är de val forskare gör, till exempel vad som har sökts efter samt hur och vilka avgränsningar samt urval som gjorts som påverkar det resultat som kommer fram. I mitt urvalsarbete har jag ständigt återgått till min problemformulering då Rienecker och Jørgensen uttrycker att det är problemformuleringen som är vägvisaren vid val av material.

3.3 Analys och bearbetning av artiklar

De artiklar som jag valt att använda mig av har jag allra främst bearbetat genom att läsa igenom texterna. Rienecker och Jørgensen (2014) betonar att det finns olika sätt att läsa en text och sammanfattar fem olika metoder; *översiktläsning*, bläddra och läsa specifika partier, *skumläsning*, läsa för att skapa sig en övergripande förståelse för en texts innehåll, *normalläsning*, läsa för att förstå textens innehåll, *grundlig läsning*, läsa för att nå en djupare förståelse och *selektiv läsning*, läsa för att hitta specifik information. I min bearbetning av artiklarna har jag under arbetets gång använt mig av en kombination av dessa metoder i min läsning. I ett tidigt skede använde jag mig främst av översiktläsning och skumläsning för att skapa mig en förståelse för innehållet i de artiklar jag valt ut. Jag gick sedan vidare med att läsa texten normalt kombinerat med grundlig läsning för att nå en djupare förståelse för textens innehåll. Ett särskilt fokus har jag lagt på att identifiera vilket resultat samt vilken slutsats det är som författarna belyser i sina studier då det är detta som kommer att ligga som grund i min egen studie. För att hitta de partier som jag behövde fokusera särskilt på har jag tidvis även använt mig av selektiv läsning.

Under bearbetningen av artiklar har jag även löpande fört anteckningar och skapat sammanfattningar av artiklarna för att göra materialet mer lättillgängligt samt för att jag på ett enkelt sätt skulle ha möjlighet att jämföra dem med varandra för att hitta likheter och skillnader. Under läsning av artiklarna skedde det även att jag vid närmare artikelanalys insåg att vissa artiklar inte var relevanta och jag läste då ej vidare eftersom det inte överensstämde med mitt problemområde. Rienecker och Jørgensen (2014) betonar att läsning i samband med ett arbete styrs av problemformulering, det är bara relevant att läsa det som kan bidra till svar på huvudfrågan.

3.4 Etiska aspekter

Etik kan uttryckas handla om rätten till intellektuell egendom, men kan också härledas till att handla om riktighet och noggrannhet i vetenskaplig kunskap (Stukát, 2005). Den viktigaste etiska aspekt som jag i min studie under hela arbetets gång behövt ha i åtanke anser jag var att vara tydlig i min referenshantering. Stukát betonar hur viktigt det är att inte plagiera andra personers skriftliga tankar och därför har det varit särskilt viktigt för mig att ständigt referera till den forskning och dess forskare jag har valt att inkludera i mitt arbete för att det tydligt ska framgå när det handlar om någon annans tankar och resultat. Stukát tar även upp att utelämnande av forskning kan anses som oetiskt. I detta fall kan jag känna att min studie hamnar i ett visst dilemma. Fokus för studien har varit möjlig inverkan av högläsning på språkutveckling och förståelse för tryck och därav så är det också det som den forskning som jag presenterar består av. Det kan såklart finnas forskning om högläsning som innehåller andra aspekter än de jag funnit eller möjligtvis även forskning som bestrider den forskning jag tagit del av, men detta var ej fokus för min studie och har således ej undersökts.

4 Resultat

I följande avsnitt kommer jag att redovisa det resultat jag kommit fram till. Resultatet tyder på att högläsning kan inverka på barns språkutveckling och förståelse för tryck, men att dess påverkan är beroende andra faktorer. Jag kommer därför att presentera mitt resultat i två delar, där jag i första delen presenterar den inverkan som högläsning kan ge för barn och i andra delen presenterar vilka faktorer som påverkar högläsningen och dess möjliga inverkan. Jag kommer dock allra först att börja med att göra en kort sammanfattning av de artiklar som jag valt att använda mig av i studien för att läsaren ska få en överblick över studierna. Artiklarna är följande:

Evans och Saint-Aubins (2013) har i sin studie *Vocabulary Acquisition Without Adult Explanations in Repeated Shared Book Reading: An Eye Movement Study* studerat relationen mellan barns ögonrörelser och utveckling av ordförråd under högläsning.

Kindles (2013) har i sin studie *Interactive reading in preschool: improving practice through professional development* undersökt hur lärares kompetensutveckling inom högläsning påverkar dess möjliga inverkan på barns språkutveckling.

Justice, McGinty, Piasta, Kaderavek och Fans (2010) belyser i sin studie *Print-Focused Read-Alouds in Preschool Classrooms: Intervention Effectiveness and Moderators of Child Outcomes* hur lärares förhållningssätt till tryck under högläsning bidrar till barns utveckling av förståelse för tryck och dess betydelse.

Milburn, Girolametto, Weitzman och Greenberg (2014) undersöker i sin studie *Enhancing preschool educators' ability to facilitate conversations during shared book reading* om professionell utveckling främjar lärares konversationer under högläsning med barn.

Pentimonti och Justices (2010) undersöker i sin studie *Teachers' Use of Scaffolding Strategies During Read Alouds in the Preschool Classroom* vilka strategier lärare använder sig av under högläsning.

Pentimonti, Zucker, Justice och Kaderaveks (2010) belyser i sin studie *Informational Text Use in Preschool Classroom Read-Alouds* hur en lärares användning av informativ text i förskolan skapar möjligheter för att stödja barns tidiga språkutveckling.

Price, Bradley och Smith (2012) jämför i sin studie *A comparison of preschool teachers' talk during storybook and information book read-alouds* lärares samtal under högläsning av fiktiva böcker med informativa böcker.

Silverman, Crandell och Carlis (2013) jämför i sin studie *Read Alouds and Beyond: The Effects of Read Aloud Extension Activities on Vocabulary in Head Start Classrooms* inverkan av enbart högläsning med högläsning med en uppföljande aktivitet.

Tal och Segal-Drori (2015) undersöker i sin studie *Student Teachers' Implementation and Understanding of Repeated Picture-Book Reading in Preschools* lärarstudenters användning och upplevelse av högläsning.

4.1 Högläsningens inverkan

Att högläsning bidrar till barns språkutveckling och förståelse för tryck är det många författare som är överens om. Jag kommer nu att presentera vad de studier jag tagit del av uttrycker om barns språkutveckling och förståelse för tryck.

Språkutveckling

Kindle (2013) belyser i sin studie flertalet exempel på hur barns språk och ordförråd kan utvecklas under högläsning. Det som Kindle (2013) belyser i sin studie är bland annat hur lärare under högläsning kan uppmärksamma barn på benämningar samt ordbetydelse, både direkt och indirekt. Hon uttrycker även att genom högläsning ges barn möjligheter att uttrycka frågor och kommentarer och läraren har möjlighet att tillsammans med barn samtala kring bokens tema/händelse. Pentimonti, Zucker, Justice och Kaderaveks (2010) uttrycker också att högläsning skapar möjligheter för barn att lära sig nya ord. Författarna tar i sin studie upp ett exempel där tre barn leker veterinärklinik efter att läraren läst en informativ bok om veterinärer. Med hjälp av läraren använder sig ett barn av ordet *termometer*, vilket läraren tidigare använt sig av under högläsningen. Författarna belyser denna episod som en tydlig bekräftelse på hur lärares högläsning skapar möjligheter för barns tidiga utveckling av språk och ordförråd.

Även Silverman et al. (2013) håller med om att högläsning skapar möjligheter för barns språkutveckling, med ett särskilt fokus på efterföljande aktivitetens betydelse. Att högläsning kan inverka på barns språkutveckling kan även utläsas av Tal och Segal-Droris (2015) studie. Under en treårs-period följde Tal och Segal-Drori lärarstudenters användning och upplevelse av upprepande högläsning. I studien framgår det att lärarstudenterna upplevde en positiv inverkan av högläsning. Studenterna uttryckte att högläsningen bidrog till att barn utvecklade meningsförståelse samt blev mer uppmärksamma på detaljer. Dessutom uttrycktes det att högläsning bidrog till att utveckla barns ordförråd.

Förståelse för tryck

Högläsning kan förutom språkutveckling även bidra till barns förståelse för tryck vilket Justice et al. (2010) belyser i sin studie. Justice et al. uttrycker att genom högläsning kan barn få möjlighet att koppla samman tryck, exempelvis ord och bokstäver, med dess uttal och betydelse. Förståelse för skrift är även något som Kindle (2013) betonar. Hon uttrycker att högläsning ger barn möjlighet att få kunskap om böcker och dess uppbyggnad samt bidrar till att skapa förståelse för sambanden mellan den tryckta skriften och det talade språket. Förståelse för ord och bokstäver är också något som

Kindle lyfter fram. Även Silverman et al. (2013) belyser precis som Kindle (2013) hur högläsning skapar möjligheter för barns förståelse för skrift, ord och bokstäver. Pentimonti, Zucker, Justice och Kaderaveks (2010) tar upp att högläsning bidrar till förståelse för uppbyggnad av en text.

4.2 Faktorer som inverkar på högläsningen

Högläsning kan inverka på barns språkutveckling och förståelse för tryck (Kindle, 2013; Pentimonti, Zucker, Justice & Kaderaveks, 2010; Silverman et al. 2013). Men dess inverkan är dock också beroende av yttre faktorer och inverkan av högläsning kan skilja sig mycket i olika miljöer (Kindle, 2013).

Val av bok

Valet av bok är något som enligt Pentimonti, Zucker, Justice och Kaderaveks (2010) kan påverka högläsningens inverkan och det som de särskilt belyser i sin studie är att informativ text kan vara särskilt främjande för barns språkutveckling. Den informativa texten lyfts fram som särskilt främjande, men över lag så rekommenderas det att lärare använder olika genrer och viktigast av allt läser mer än bara skönlitterära verk. Att lärares val av bok spelar roll betonar även Price et al. (2012). Price et al. har i sin studie jämfört lärares högläsning av fiktiva böcker med informativa böcker. I studien framgår det att under högläsningen av informativa böcker uttryckte lärare fler kommentarer som kunde hjälpa barn att förstå texten med jämförelser till verkligheten samt för skillnader och likheter. Fler kommentarer gjordes även för att beskriva föremål, karaktärer och händelser under den informativa textläsningen än under den fiktiva och det var tydligt att högläsningen skapade en kontext där lärare använde sig av flera metoder för att främja barns förståelse för ämnet.

Lärares samspel

Kindle (2013) betonar att högläsning kan bidra till barns språkutveckling och förståelse för tryck. Men det som Kindle även tar upp som särskilt betydelsefullt är lärares samspel under högläsning. Precis som Kindle (2013) har även Milburn et al. (2014) i sin studie fokus på hur lärares samspel påverkar högläsningens resultat, de belyser att genom att läraren samtalar och ställer frågor samt gör konstateranden utifrån boken under högläsningen så främjas barns språkutveckling. Även Pentimonti och Justice (2010) betonar i sin studie hur lärares samspel är viktigt. Det som de i sin studie främst har fokuserat på är lärares sätt att använda sig av olika strategier för att hjälpa barns språkutveckling under högläsning. Pentimonti och Justice har kommit fram till att det finns strategier som ger lågt respektive högt stöd, där strategier med lågt stöd kan bestå i att läraren ställer mer öppna frågor och de med högt stöd betonas av att läraren ställer mer slutna frågor. En strategi med lågt stöd kan exempelvis bestå av att läraren ställer frågor som baseras på erfarenheter eller barnets egna tankar medan en strategi med högt stöd ställer mer krav på att barnet ska svara rätt på en fråga, exempelvis ”kallas det här för tänder eller för mun?”.

Uppföljande aktivitet och upprepad högläsning

Silverman et al. (2013) kommer i sin studie fram till att högläsning ger positiv inverkan på barns språkutveckling, men belyser att ett bättre resultat nås om högläsning följs upp av en aktivitet med fokus på att stödja barns språkutveckling. En annan faktor som kan förstås som viktigt utifrån Tal och Segal-Droris (2015) studie är att högläsning bör ske upprepade gånger för att ge effektivt resultat. Även Evans och Saint-Aubins (2013) lägger fram belegg för att högläsning bör ske upprepade gånger. I sin studie drar de slutsatsen att barn har förmåga att lära sig nya ord genom endast exponering av en och samma bok, utan att läraren pekar på orden eller förklarar dess innebörd. Dock så betonar Evans och Saint-Aubin att resultatet i deras studie minst sagt kan beskrivas som blygsamt och framhåller att barns ordförråd främjas desto mer om lärare under läsning faktiskt förklarar ord som är främmande för barn.

Vidareutbildning av lärare

En viktig faktor som Kindle (2013) åskådliggör i sin studie är att genom vidareutbildning för lärare med inriktning på metoder för högläsning skapas större möjligheter för lärares förmåga att under högläsning ge barn möjlighet att utveckla sitt språk men också förståelse för tryck. Även Pentimonti och Justice (2010) drar i sin studie slutsatsen att lärare behöver få möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin medvetenhet för att kunna använda sig av högläsning för att på olika sätt främja och stödja barns språkutveckling och förståelse för tryck. Även det som Milburn et al. (2014) har kommit fram till stämmer särskilt överens med Kindle (2013) och Pentimonti och Justice (2010), då de också funnit belegg för att vidareutbildning främjar lärares läsningsstrategier. Milburn et al. belyser hur lärare efter att de fått utbildning i högläsning för barn genomförde högläsningen på ett mycket mer interaktivt sätt genom att läraren ställde fler frågor samt använde fler avancerade ord i samtal under högläsningen. Generellt visade det sig att lärare som deltagit i studien spenderade längre tid till att konversera kring boken tillsammans med barn än tidigare.

5 Diskussion

Jag kommer här att diskutera det resultat jag fått fram och vad det kan innebära. I min diskussion kommer jag att tolka och analysera resultatet i förhållande till bakgrund och teoretiskt ramverk. Jag kommer dock allra först att diskutera metod.

5.1 Metoddiskussion

Rienecker och Jørgensen (2014) uttrycker att metodavsnittet ska klargöra för läsaren vilket tillvägagångssätt som använts, samt att metodavsnittet skall ske så systematiskt att samma resultat skulle kunna uppnås genom att läsaren upprepar samma steg. Backman (2008) betonar att metodavsnittet kan skilja sig åt beroende på vald metod men uttrycker precis som Rienecker och Jørgensen (2014) att det ska kunna tjäna som en replikering. I mitt metodavsnitt har jag försökt klargöra mitt tillvägagångssätt på ett så tydligt sätt som möjligt för att nå just det resultat som både Rienecker och Jørgensen (2014) och Backman (2008) betonar att ett metodavsnitt skall göra. Jag anser att den metod jag använt tjänat mitt syfte väl och de metoder jag använt och redovisat har bidragit till att få svar på min forskningsfråga. Som jag tidigare uttryckt har min forskningsfråga fungerat som en guide under hela arbetets gång.

5.2 Resultat i förhållande till bakgrund

Som det framgår av resultatet kan högläsning i förskolan ge inverkan dels för barns språkutveckling men också för deras förståelse för tryck (Kindle, 2013; Justice et al., 2010; Pentimonti, Zucker, Justice & Kaderaveks, 2010; Silverman et al., 2013; Tal & Segal-Droris, 2015). Det faktum att ett flertal studier har kommit fram till liknande resultat tyder på en trovärdighet. Resultat korresponderar dessutom väl med det som tidigare forskning förespråkar (Evans et al., 2008; Kindle, 2009; McGee & Schickedanz, 2007; Piasta et al., 2010), vilket förstärker dess pålitlighet desto mer. Kindle (2013) betonar att högläsning kan ge inverkan på barns språkutveckling och bekräftar genom detta sin tidigare forskning som förespråkar detsamma (Kindle, 2009). Tal och Segal-Droris (2014) och Evans och Saint-Aubins (2013) lyfter fram betydelsen av upprepade högläsningar vilket också tidigare har bekräftats som ett effektivt tillvägagångssätt för att främja barns språkutveckling av McGee och Schickedanz (2007). McGee och Schickedanz förstärker även den konklusion som Silverman et al. (2013) dragit att högläsning bör ha efterföljande aktiviteter för att särskilt främja språkutveckling.

I resultat finns dock ett flertal studier som betonar att läsningens inverkan är beroende yttre faktorer (Kindle, 2013; Pentimonti & Justice, 2010; Pentimonti, Zucker, Justice och Kaderaveks, 2010; Price et al., 2010) och utifrån detta går det att diskutera huruvida högläsning kan uttryckas som att det ger inverkan på barns språkutveckling och förståelse för tryck. Snarare bör det kanske uttryckas att högläsning kan skapa möjligheter för inverkan på barns språkutveckling och förståelse för tryck, då denna inverkan är beroende yttre faktorer. Det resultat som jag presenterat som framhåller att

högläsningen är beroende yttre faktorer får även det stöd av tidigare forskning (Blewitt et al., 2009; Fisher et al., 2004; Kleeck, 2008). En särskilt viktig aspekt som lyfts fram som betydelsefull i flera fall är läraren, lärarens val av bok och sätt att samspela med barn under högläsning är bland annat viktiga aspekter som tidigare forskning lyfter fram (Fisher et al., 2004; Kleeck, 2008). I resultat framgår det tydligt att just lärares vidareutbildning är särskilt viktigt för att främja högläsningens möjliga inverkan (Kindle, 2013; Milburn et al., 2014; Pentimonti & Justice, 2010).

Tidigare forskning och resultat pekar mot detsamma, genom att få vidareutbildning kan lärare bli mer medvetna om sitt förhållningssätt och kan på så vis inta en aktiv roll i högläsning och diskutera innehållet med barn, samt ställa frågor vilket både Blewitt et al. (2009), Kleeck (2008) och Milburn et al. (2014) är överens om är viktigt.

Forskningen jag belyser tyder i allmänhet på att ett medvetet förhållningssätt under högläsning med barn i förskola främjar barns språkutveckling och förståelse för tryck. Kindles (2009) fem steg som lärare bör ha i åtanke redan innan högläsningen har börjat är ett exempel och forskning som betonar lärares betydelse vid val av bok ett annat exempel (Pentimonti, Zucker, Justice & Kaderaveks., 2010; Price et al., 2012). Att högläsning kan bidra till förståelse för tryck är Kindle (2013), Justice et al. (2010), Pentimonti, Zucker, Justice och Kaderaveks (2010) samt Silverman et al. (2013) överens om, de uttrycker att under högläsning ges barn möjlighet att koppla samman ord och bokstäver med dess uttal samt koppla samman den tryckta skriften med det talade språket. Detta får stöd av tidigare forskning från Evans et al. (2008) samt Piasta et al. (2010) som också betonar att högläsning kan ge positiv inverkan för barns förståelse för tryck.

5.3 Resultat i förhållande till teoretiskt ramverk

Flera forskare är överens om högläsningens positiva inverkan på språkutveckling och förståelse för tryck (Kindle, 2013; Pentimonti, Zucker, Justice & Kaderaveks, 2010; Silverman et al., 2013; Tal & Segal-Droris, 2015). Därmed kan högläsning förstås som en situation där ett lärande sker. Högläsning är också ett samspel mellan lärare och barn och enligt det sociokulturella perspektivet sker lärande alltid i ett samspel med andra (Smidt, 2010). Jag har tidigare belyst viktiga begrepp inom det sociokulturella perspektivet och kommer nu diskutera hur dessa kan förstås som viktiga utifrån högläsningens kontext.

Under högläsning blir mediering ett viktigt begrepp. Genom högläsning har lärare möjlighet att skapa situationer där kunskap medieras till barn. Jag har tidigare uttryckt att mediering kan ske genom att rikta barnets uppmärksamhet mot något eller genom ord som upprepas gång på gång (Smidt, 2010). I och med högläsning möter barn ord och språk i en meningsfull kontext och läraren har möjlighet att rikta barns uppmärksamhet mot ett specifikt innehåll, till exempel tryck eller ord. Pentimonti, Zucker, Justice och Kaderaveks (2010) exempel med läraren som uppmärksammade barnen på ordet termometer kan fungera som ett exempel. Under högläsning kan kunskap och förståelse för omvärlden även ske genom att lärare ställer frågor och

diskuterar innehåll vilket Kindle (2013) och Milburn et al. (2014) lyfter fram som viktiga strategier under högläsning. Högläsning kan på så sätt förstås som ett sätt att mediera omvärlden till barnet.

Förutom mediering kan högläsning även skapa möjlighet för att internalisering ska ske. Internalisering innebär som tidigare nämnts att ha förmåga att använda sig av de erfarenheter och kunskaper man gör (Smidt, 2010). Språkutveckling är ett viktigt fokus för studien och som det förstås av resultatet kan högläsning bidra till barns språkutveckling, det vill säga att språket blir internaliserat. Språket är en stor del av högläsning och kan förstås som det kulturella redskap, vilket också är ett viktigt begrepp inom sociokulturella perspektivet, som läraren använder sig av för att mediera kunskap till barn som sedan kan internaliseras. Men också skrift, ord och bokstäver är viktiga kulturella redskap som barn möter i och med högläsning som också fylls med mening och betydelse under högläsningen (Kindle, 2013; Justice et al., 2010; Silverman et al., 2013).

Slutligen belyser jag även begreppet den närmsta utvecklingszonen utifrån det sociokulturella perspektivet. Som det framgår av studien spelar läraren en viktig roll under högläsning. Utifrån den närmaste utvecklingszonen blir läraren en nyckelperson som kan bygga vidare på barns redan förvärvade kunskaper. Högläsning innebär ett samspel och utveckling sker i samspel med andra (Säljö, 2000). Evans och Saint-Aubin (2013), Silverman (2013) och Tal och Segal-Droris (2015) tar upp hur högläsning bör ske upprepade gånger samt bör efterföljas av en aktivitet för att stödja barns språkutveckling vilket också kan tänkas som ett sätt för barn att nå den närmsta utvecklingszonen genom att bygga vidare på tidigare förvärvda kunskaper.

5.4 Slutdiskussion

Jag hade för avsikt med den här studien att sammanställa och synliggöra aktuell forskning om högläsning. Min forskningsfråga är vad säger aktuell forskning om högläsning och dess möjliga inverkan på barns språkutveckling och förståelse för tryck i förskolan. Jag anser att jag följt min forskningsfråga och kommit fram till ett resultat som korresponderar väl med den. I studien har jag lyft fram högläsningens inverkan på språkutveckling och förståelse för tryck, vilket var min avsikt. Det går att diskutera i vilken utsträckning detta skett och i hur pass generell mening detta kan förstås. En betydelsefull faktor som jag anser bidrar till resultatets trovärdighet är inte minst att ett flertal studier förespråkar detsamma utan att det även stärks av tidigare forskning. Dock så har jag även belyst att det är flera faktorer som spelar in på vilken inverkan högläsningen kan ge för barn, vilket också måste tas med i beaktandet när högläsning och dess möjliga inverkan diskuteras.

Jag drog tidigare paralleller till läroplan för förskola (Skolverket, 2010) och denna studiens relevans för alla som är verksamma inom förskolan. Som det förstås av resultatet är läraren en viktig person vid högläsning. Vidareutbildning med fokus på högläsning har framkommit som särskilt betydelsefullt. På detta sätt stärks min poäng

att studien är viktig för att som jag tidigare uttryckte skapa kunskap och medvetenhet hos lärare i förskolan om ämnet. Jag har tidigare även nämnt den didaktiska triangeln (Skolverket, 2015) där innehåll, syfte och metod lyfts fram som viktiga aspekter när utbildning och lärande ska diskuteras. Jag lyfte redan tidigare fram högläsningen som innehåll och varför det är viktigt och kan nu även komma till slutsatsen att metoder även framgår av studien.

7 Referenser

- Backman, J. (2008). *Rapporter och uppsatser*. Danmark: Studentlitteratur.
- Blewitt, P., Rump, K. M., Shealy, S. E. & Cook, S. A. (2009). Shared Book Reading: When and How Questions Affect Young Children's Word Learning. *Journal Of Educational Psychology*, 101(2), 294-304.
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.
- Eriksson Barajs, K., Forsberg, C. & Wengström, Y. (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Evans, M. A. & Saint-Aubin, J. (2013). Vocabulary Acquisition Without Adult Explanations in Repeated Shared Book Reading: An Eye Movement Study. *Journal Of Educational Psychology*, 105(3), 596-608. doi:10.1037/a0032465.
- Evans, M. A., Williamson, K. & Pursoo, T. (2008). Preschoolers' Attention to Print during Shared Book Reading. *Scientific Studies Of Reading*, 12(1), 106-129.
- Fisher, D., Flood, J., Lapp, D. & Frey, N. (2004). Interactive Read-Alouds: Is There a Common Set of Implementation Practices? *The Reading Teacher*, (1). 8.
- Justice, L. M., McGinty, A. S., Piasta, S. B., Kaderavek, J. N. & Fan, X. (2010). Print-Focused Read-Alouds in Preschool Classrooms: Intervention Effectiveness and Moderators of Child Outcomes. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 41(4), 504-520.
- Kindle, K. (2009). Vocabulary Development During Read-Alouds: Primary Practices. *Reading Teacher*, 63(3), 202-211.
- Kindle, K. (2013). Interactive Reading in Preschool: Improving Practice through Professional Development. *Reading Improvement*, 50(4), 175-188.
- Lennox, S. (2013). Interactive Read-Alouds-An Avenue for Enhancing Children's Language for Thinking and Understanding: A Review of Recent Research. *Early Childhood Education Journal*, 41(5), 381-389.
- Manguel, A. (1999). *En historia om läsning*. Stockholm: Ordfront förlag.
- McGee, L. M. & Schickedanz, J. A. (2007). Repeated Interactive Read-Alouds in Preschool and Kindergarten. *Reading Teacher*, 60(8), 742-751.
- Milburn, T. F., Girolametto, L., Weitzman, E. & Greenberg, J. (2014). Enhancing preschool educators' ability to facilitate conversations during shared book reading. *Journal of Early Childhood Literacy*, 14(1), 105-140. doi:10.1177/1468798413478261.

- Pentimonti, J. M. & Justice, L. M. (2010). Teachers' Use of Scaffolding Strategies during Read Alouds in the Preschool Classroom. *Early Childhood Education Journal*, 37(4), 241-248.
- Pentimonti, J. M., Zucker, T. A., Justice, L. M & Kaderavek, J. N. (2010). Informational Text Use in Preschool Classroom Read-Alouds. *Reading Teacher*, 63(8), 656-665.
- Piasta, S. B., Dynia, J. M., Justice, L. M., Pentimonti, J. M., Kaderavek, J. N. & Schatschneider, C. (2010). Impact of Professional Development on Preschool Teachers' Print References during Shared Read Alouds: A Latent Growth Curve Analysis. *Journal of Research on Educational Effectiveness*, 3(4), 343-380.
- Pollard-Durodola, S. D., Gonzalez, J. E., Simmons, D. C., Kwok, O., Taylor, A. B., Davis, M. J. & Simmons, L. (2011). The Effects of an Intensive Shared Book-Reading Intervention for Preschool Children at Risk for Vocabulary Delay. *Exceptional Children*, 77(2), 161-183.
- Price, L. H., Bradley, B. A. & Smith, J. M. (2012). A Comparison of Preschool Teachers' Talk During Storybook and Information Book Read-alouds. *Early Childhood Research Quarterly*, 27(3), 426-440. doi:10.1016/j.ecresq.2012.02.003. Q3 2012 27(3):426-440
- Rienecker, L. (2003). *Problemformulering*. Stockholm: Liber.
- Rienecker, L. & Jørgensen, P., S. (2014). *Att skriva en bra uppsats*. Stockholm: Liber.
- Silverman, R., Crandell, J. D. & Carlis, L. (2013). Read Alouds and Beyond: The Effects of Read Aloud Extension Activities on Vocabulary in Head Start Classrooms. *Early Education and Development*, 24(2), 98-122.
- Skolverket (2010). *Läroplan för förskolan Lpfö 98. (Ny, rev. utg.)*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket. (2015). Hämtad 2015-11-09 från, <http://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/didaktik>.
- Smidt, S. (2010). *Vygotskij och de små och yngre barnens lärande*. Lund: Studentlitteratur.
- Snell, E, Hindman A. & Wasik, B. (2015). How Can Book Reading Close the Word Gap? Five Key Practices from Research. *Reading Teacher*, 68 (7), 560-571.
- Sommer, D. (2005). *Barndomspsykologi – utveckling i en förändrad värld*. Stockholm: Liber.
- Stukát, S. (2005). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Malmö: Studentlitteratur.

Säljö, R. (2000). *Lärande i praktiken – ett sociokulturellt perspektiv*. Stockholm: Norstedts.

Tal, C. & Segal-Drori, O. (2015). Student Teachers' Implementation and Understanding of Repeated Picture-Book Reading in Preschools. *Australian Journal of Teacher Education*, 40(1).

Van Kleeck, A. (2008). Providing Preschool Foundations for Later Reading Comprehension: The Importance of and Ideas for Targeting Inferencing in Storybook-Sharing Interventions. *Psychology in The Schools*, 45(7), 627-643.

What Works Clearinghouse (2015). Shared Book Reading. What Works Clearinghouse Intervention Report. Updated April 2015. *What Works Clearinghouse (ED)*.